

Sygn. akt III RC 221/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 sierpnia 2014 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Bombała

Protokolant: Katarzyna Romanow

po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2014 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa małoletniego B. B. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową A. B.

przeciwko T. G.

o podwyższenie alimentów

I. zasądza od pozwanego T. G. tytułem podwyższonych alimentów na rzecz małoletniego B. B. kwotę po 550,- (pięćset pięćdziesiąt) zł miesięcznie, poczynając od 6 czerwca 2014 r., płatne do dnia 10-go każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, do rąk ustawowej przedstawicielki małoletniego powoda – A. B., w miejsce alimentów ustalonych ugodą przed tutejszym Sądem z dnia 21 stycznia 2010 r. w sprawie IIIRC 745/09 w kwocie po 400,- zł miesięcznie;

II. oddała dalej idące powództwo;

III. nie obciąża pozwanego opłatą sądową za postępowanie w I-szej Instancji;

IV. wyrokowi w pkt. I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Na oryginale właściwy podpis

UZASADNIENIE

Małoletni powód B. B. reprezentowany przez przedstawicielkę ustawową A. B. wniósł o podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanego T. G. wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków z dnia 21 stycznia 2010 r. (sygn. akt III RC 745/09) na rzecz małoletniego B. B. z kwoty 400 zł miesięcznie do kwoty 800 zł miesięcznie płatnych na rachunek bankowy matki powoda A. B. jako ustawowej przedstawicielki małoletniego do 12. dnia każdego miesiąca z góry, poczynając od dnia 3 kwietnia 2014 r. z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat. Jednocześnie wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniego powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu przedstawicielka ustawowa powoda wskazała, że małoletni wszedł w wiek dojrzewania, co wiąże się z szybkim wzrostem i koniecznością częstszej wymiany odzieży i obuwia. A. B. ponosi ponadto znaczące koszty wyprawki szkolnej oraz wydatki związane z zainteresowaniami małoletniego, wycieczkami i wyjściami edukacyjnymi organizowanymi przez szkołę, leczeniem alergologicznym małoletniego. Podniosła, że świadczenie alimentacyjne nie było zmieniane od czterech lat, a co za tym idzie – słusznym jest zwiększenie nakładów finansowych pozwanego na zabezpieczenie potrzeb życiowych małoletniego.

W odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, że nie ma możliwości płacić wyższych alimentów na rzecz małoletniego, ponieważ od dnia 1 lutego 2014 r. jest osobą bezrobotną. Poszukuje zatrudnienia. Mieszka z rodzicami, którzy pomagają mu finansowo. Alimenty są opłacane na bieżąco. Pozwany podniósł, że poza alimentami ponosi również wydatki na rzecz małoletniego, w postaci doładowania telefonu komórkowego, przejazdów z miejsca zamieszkania małoletniego do miejsca zamieszkania rodziców pozwanego, częściowego pokrywania bieżących kosztów zakupu leków, odzieży i obuwia. Pokrył część kosztów zakupu podręczników na rok szkolny 2013/2014, przekazując matce powoda kwotę 100 zł.

Na rozprawie dnia 7 lipca 2014 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni B. B., urodzony dnia (...) pochodzi z nieformalnego związku (...).

(**dowód:** kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia małoletniego – k. 15)

Dnia 21 stycznia 2010 r. przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia-Krzyków w toku postępowania prowadzonego pod sygnaturą III RC 745/09 strony zawarły ugodę, w której pozwany zobowiązał się łożyć na utrzymanie małoletniego w miejsce alimentów w kwocie po 300 zł miesięcznie ustalonych ugodą zawartą przed tym samym Sądem dnia 25 kwietnia 2006 r. w sprawie III RC 242/06 alimenty w kwocie po 400 zł miesięcznie, poczynając od dnia 1 stycznia 2010 r., płatne z góry do 15. dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki w ich płatności, do rąk matki A. B. jako ustawowej przedstawicielki małoletniego powoda.

(**dowód:** akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków III RC 745/09)

W chwili zawarcia ugody z dnia 21 stycznia 2010 r. małoletni miał 7 lat, uczęszczał do pierwszej klasy szkoły podstawowej. Cierpiał na alergię skórne.

A. B. była wówczas osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku.

Pozwany T. G. otrzymywał wówczas wynagrodzenie w wysokości 950 zł netto miesięcznie. Był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na czas nieokreślony. Mieszkał z rodzicami, prowadząc z nimi wspólne gospodarstwo domowe. Nie przekazywał rodzicom żadnych kwot na swoje utrzymanie, korzystał z ich pomocy finansowej. W 2009 r. podjął studia zaoczne i płacił czesne w wysokości 480 zł miesięcznie. Regularnie kontaktował się z synem raz w miesiącu. Oprócz alimentów przekazywał na rzecz małoletniego odzież, przybory szkolne, upominki.

(**dowód:** akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków III RC 745/09)

Obecnie małoletni B. B. ma 11 lat. W roku szkolnym 2013/2014 uczęszczał do piątej klasy szkoły podstawowej. Koszt zakupu podręczników we wrześniu 2013 r. wyniósł około 450 zł, ponadto wydatki na pomoce naukowe i przybory szkolne to około 250 zł rocznie. Matka małoletniego uiszcza również opłaty tytułem komitetu rodzicielskiego (50 zł rocznie), rady rodziców (30 zł rocznie), ubezpieczenia (60 zł rocznie). Raz w roku organizowane są wycieczki szkolne. W roku 2013/2014 koszt wycieczki wyniósł 330 zł. Dodatkowo małoletni uczestniczy w wyjściach klasowych, których koszty również pokrywają rodzice. Małoletni należy również do harcerstwa. W 2013 r. małoletni był na obozie harcerskim, którego koszt wyniósł 1280 zł. Dodatkowo A. B. poniosła wydatki na wyposażenie dla małoletniego w wysokości około 300 zł.

Małoletni cierpi na alergię skórne, po 2010 r. zdiagnozowano u niego również alergię wziewne. Chłopiec przyjmuje leki, których koszt wynosi około 100 zł na dwa miesiące, to jest średnio 50 zł miesięcznie. Wyżywienie dla małoletniego kosztuje około 400-500 zł miesięcznie, odzież i obuwie – około 100-150 zł miesięcznie, środki czystości i kosmetyki – około 50-100 zł miesięcznie. A. B. chodzi z synem do kina, na basen – na ten cel przeznaczona kwota około 40-50 zł miesięcznie.

(**dowód:** faktury VAT z dnia 3 września 2013 r., 13 września 2013 r., 30 sierpnia 2013 r. – k. 6-9; przesłuchanie przedstawicielki ustawowej małoletniego – zapis na płycie CD – k. 46)

A. B. ma obecnie 31 lat, z zawodu jest technologiem żywienia zbiorowego. Pracuje obecnie w firmie (...) na stanowisku sprzedawcy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w wymiarze pełnego czasu pracy. Z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w wysokości około 1480 zł netto miesięcznie. W 2013 r. uzyskała łączny dochód w wysokości 23381,35 zł brutto. Wynagrodzenie zostało zajęte przez komornika w związku ze spłatą kredytu i jest pomniejszone o kwotę 300 zł miesięcznie, w związku z czym przedstawicielce ustawowej powoda wypłacane jest wynagrodzenie w wysokości 1180,85 zł miesięcznie. Łączne zadłużenie matki powoda z tytułu dwóch kredytów wynosi około 10000 zł.

Małoletni mieszka z matką i dziadkami macierzystymi w mieszkaniu przy ul. (...) we W.. Koszty utrzymania są dzielone między członków rodziny w ten sposób, że ojciec A. B. uiszcza czynsz w wysokości około 700 zł miesięcznie, A. B. płaci rachunki w kwotach: za energię elektryczną – około 180 zł miesięcznie, gaz – około 60 zł miesięcznie, telewizję i (...) – około 150 zł miesięcznie, telefon stacjonarny i swój telefon komórkowy – 200 zł miesięcznie. Matka A. B. kupuje wyżywienie i środki czystości dla domowników.

(**dowód:** deklaracja PIT za 2013 r. – k. 29-32; zaświadczenie o dochodach z dnia 3 czerwca 2014 r. – k. 37; przesłuchanie przedstawicielki ustawowej małoletniego – zapis na płycie CD – k. 46)

Pozwany T. G. ma obecnie 33 lata, z zawodu jest ślusarzem. Do końca 2013 r. pracował w firmie (...) jako galwanizer na podstawie umowy o pracę i otrzymywał z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości około 1340 zł netto miesięcznie. Z zatrudnienia tego zrezygnował, ponieważ otrzymał ofertę bardziej atrakcyjnego zatrudnienia. W 2013 r. pozwany uzyskał dochód brutto w wysokości 19431,53 zł. W styczniu 2014 r. pozwany pracował na podstawie umowy zlecenia za wynagrodzeniem 9 zł za godzinę, to jest około 1800 zł netto miesięcznie. Od lutego 2014 r. pozostaje bezrobotny. Podejmuje prace dorywcze, z których jest w stanie osiągnąć dochody około 1500 zł miesięcznie. Nie jest zarejestrowany w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny, nie otrzymuje zasiłku.

Pozwany nie kontynuuje nauki na uczelni wyższej, nie ukończył studiów, które podjął w 2009 r., ponieważ nie przystąpił do wszystkich wymaganych egzaminów.

Pozwany mieszka z rodzicami. Opłaty za mieszkanie wynoszą około 700 zł miesięcznie. Pozwany przekazuje rodzicom kwotę około 400 zł miesięcznie na pokrycie części kosztów utrzymania mieszkania i własnego utrzymania. Dodatkowo robi zakupy spożywcze. Nie przyjmuje leków. Za telefon komórkowy płaci około 100 zł miesięcznie. Nie posiada żadnego majątku. Ma długi: 700 zł tytułem zaległego ubezpieczenia na samochód, którego już nie ma, około 2000 zł za rachunki telefoniczne oraz około 800 zł za studia.

Pozwany utrzymuje kontakty z synem zgodnie z postanowieniem Sądu dwa razy w miesiącu. Niekiedy spotykają się również poza terminami ustalonymi przez Sąd – podczas długich weekendów i wakacji. Wówczas pozwany pokrywa koszty rozrywki małoletniego i jego wyżywienia. Pozwany opłaca również telefon komórkowy syna w kwocie około 30 zł miesięcznie. W roku szkolnym 2012/2013 przekazał matce powoda kwotę 100 zł na wycieczkę szkolną syna, a w roku szkolnym 2013/2014 taką samą kwotę na zakup podręczników szkolnych.

(**dowód:** deklaracja PIT za 2013 r. – k. 49-50; przesłuchanie pozwanego – zapis na płycie CD – k. 46)

W okresie od stycznia do czerwca 2014 r. Powiatowy urząd Pracy we W. dysponował ofertami pracy dla ślusarza, kierowcy oraz osoby bez zawodu. Wynagrodzenie na oferowanych stanowiskach pracy wynosiło od 1680 zł do 3280 zł brutto miesięcznie.

(**dowód:** informacja PUP we W. z dnia 18 czerwca 2014 r. – k. 43)

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków o sygnaturze III RC 745/09 oraz dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy, których wiarygodności nikt w toku postępowania nie kwestionował. Sąd uwzględnił również zeznania stron – w zakresie, w jakim są one spójne, logiczne i znajdują odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym.

Podstawą materialnoprawną żądania był przepis art. 138 k.r.o., stanowiący, iż w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak i zobowiązany do alimentacji może żądać zmiany orzeczenia w przedmiocie obowiązku alimentacyjnego.

Celem badania Sądu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy od daty poprzedniego orzeczenia dotyczącego wysokości świadczeń alimentacyjnych nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca zmianę dotychczasowego zakresu obowiązku alimentacyjnego pozwanego. W myśl utrwalonego orzecznictwa i piśmiennictwa zmianą stosunków jest zmiana okoliczności, od których zależy istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego, a więc zmiana możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanych, a także – zmiana usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lipca 1974 r., sygn. akt II CO 9/74, publ. LEX nr 7560, a także: J. Pietrzykowski, [w:] tenże (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy z komentarzem, Warszawa 1990, str.561).

Sąd przeanalizował sytuację pozwanego w zakresie jego możliwości majątkowych i zarobkowych, a także sytuację małoletniego powoda w kontekście jego potrzeb. Tym samym poprzez porównanie warunków istniejących w dacie zawarcie ugody, w której został ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec małoletniego na kwotę po 400 zł miesięcznie, z warunkami obecnymi, Sąd mógł ocenić, czy zachodzi przesłanka z art. 138 k.r.o., będąca jedyną podstawą uwzględnienia żądania zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego.

Sąd doszedł do przekonania, że małoletni powód wykazał zmianę stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o. Po pierwsze, w okresie ostatnich czterech lat niewątpliwie nastąpił wzrost usprawiedliwionych potrzeb małoletniego. Wynika to chociażby z ogólnego wzrostu cen i usług na rynku, a jednocześnie z rozwoju psychofizycznego małoletniego, którego potrzeby nie ograniczają się obecnie do kwestii żywienia, zakupu odzieży i zapewnienia mieszkania, lecz w coraz większym stopniu obejmują również wydatki związane z edukacją i leczeniem małoletniego. Chociaż przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda nie wskazała szczegółowych kosztów utrzymania małoletniego w 2010 r., na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie stwierdzić należy, że uległy one wzrostowi. W 2010 r. małoletni był uczniem pierwszej szkoły podstawowej, natomiast od września 2014 r. rozpocznie naukę w klasie szóstej, która zakończy się egzaminem, a od września 2015 r. małoletni rozpocznie naukę w gimnazjum. Nie ulega wątpliwości, że wraz z postępami w nauce rosną koszty związane z edukacją, chociażby zakupu podręczników i dodatkowych pomocy naukowych, wyjść edukacyjnych i wycieczek. Nadto, małoletni należy do harcerstwa, co generuje dodatkowe koszty, chociażby zakupu wyposażenia na obozy harcerskie, w których uczestniczy chłopiec. Sąd dał również wiarę twierdzeniom matki małoletniego – którym pozwany nie zaprzeczył, iż po 2010 r. u małoletniego została zdiagnozowana alergia wziewna, co wiąże się z koniecznością ponoszenia dodatkowych kosztów zakupu leków. W związku z powyższym Sąd uznał za wiarygodne twierdzenia A. B. dotyczące miesięcznych kosztów utrzymania małoletniego w zakresie żywienia (400-500 zł), zakupu leków (50 zł), wyprawki szkolnej i pozostałych kosztów szkolnych (około 1200 zł rocznie, to jest średnio 100 zł miesięcznie), wypoczynku wakacyjnego (około 1200 zł rocznie, to jest średnio 100 zł miesięcznie) oraz rozrywki (około 40-50 zł). Do kosztów utrzymania małoletniego należy wliczyć również przypadającą na małoletniego część kosztów utrzymania mieszkania, które łącznie wynoszą około 1300 zł (czynsz – 700 zł, energia elektryczna – 180 zł, gaz – 60 zł, telewizja i (...) – 150 zł, telefon – 200 zł), które należy podzielić między czworo domowników, w związku z czym na małoletniego przypada kwota około 300 zł miesięcznie. Sąd uznał natomiast za zawyżone wskazane przez przedstawicielkę ustawową powoda kwoty, jakie przeznacza ona na zakup środków czystości oraz odzieży – odpowiednio 150 zł oraz 200 zł. W świetle możliwości zarobkowych rodziców małoletniego stwierdzić należy, że na prawidłowe zaspokojenie jego potrzeb w tym zakresie powinny wystarczyć kwoty odpowiednio 50-100 zł miesięcznie oraz 100-150 zł miesięcznie. W związku z tym Sąd ocenił obecny zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniego na kwotę około 1400 zł miesięcznie. W toku postępowania przedstawicielka

ustawowa małoletniego wskazała, że koszt utrzymania małoletniego wzrósł od daty zawarcia ugody w przedmiocie alimentów na jego rzecz o około 300-400 zł, co w świetle wszystkich wyżej wskazanych okoliczności uznać należy za wiarygodne. Nie ulega nadto wątpliwości, że dotychczasowa kwota należnych od pozwanego alimentów 400 zł miesięcznie jest nieproporcjonalna w stosunku do potrzeb małoletniego.

Po drugie, Sąd zbadał kwestię zmiany możliwości zarobkowych rodziców powoda, na których zgodnie z treścią art. 133 k.r.o. ciąży względem niego obowiązek alimentacyjny. Sąd stwierdził, że od 2010 r. możliwości zarobkowe matki powoda wzrosły i wynoszą one obecnie około 1500 zł netto miesięcznie. Wzrostowi uległy równocześnie możliwości zarobkowe pozwanego, który w 2010 r. uzyskiwał dochód w wysokości około 950 zł netto miesięcznie, natomiast w okresie 2010-2014 podejmował pracę, za którą otrzymywał wynagrodzenie w wysokości od około 1340 zł netto miesięcznie do około 1800 zł netto miesięcznie. Obecnie pozwany jest bezrobotny. Zważyć jednakże należy, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przez możliwości zarobkowe zobowiązanego do alimentacji należy rozumieć zarobki i dochody, jakie uzyskiwałby on przy pełnym wykorzystaniu swoich sił fizycznych i umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody (uchwała SN z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, teza IV). Pozwany podejmuje natomiast obecnie prace dorywcze, z których jest w stanie osiągnąć dochód w wysokości około 1500 zł netto miesięcznie. Uwzględnienia wymaga również okoliczność, że pozwany nie ukończył studiów, które podjął w 2009 r., ponieważ nie przystąpił do wszystkich wymaganych egzaminów, co uniemożliwiło mu uzyskanie dyplomu, który mógłby zwiększyć jego szanse na zdobycie zatrudnienia. Chociaż zatem obecnie pozwany pozostaje bezrobotny, Sąd ocenił jego możliwości zarobkowe na kwotę około 1500 zł netto miesięcznie.

Nie ulega zatem wątpliwości, że wzrostowi usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda towarzyszy wzrost możliwości zarobkowych obojga rodziców, które obecnie pozostają na jednakowym poziomie. Na tej podstawie Sąd doszedł do przekonania, że rodzice małoletniego powinni w równych częściach ponieść konsekwencje wzrostu kosztów utrzymania dziecka. Skoro – jak wskazano powyżej – zakres usprawiedliwionych potrzeb powoda uległ zwiększeniu o około 300 zł, to każdy z rodziców powinienłożyć na jego utrzymanie kwotę o około 150 zł większą niż dotychczas. Nadto, w ocenie Sądu podwyższenie należnych od pozwanego alimentów o kwotę 150 zł miesięcznie nie będzie przekraczało możliwości pozwanego, skoro dotychczas był on w stanie przekazywać dodatkowe kwoty na utrzymanie małoletniego poza orzeczoną obowiązkami alimentacyjnym poprzez zakup odzieży, obuwia i ponoszenie kosztów telefonu komórkowego małoletniego. Z uwagi na fakt, że to matka małoletniego sprawuje codzienną pieczę nad małoletnim i zaspokaja jego bieżące potrzeby materialne, zasadnym było, zdaniem Sądu, podwyższenie alimentów na rzecz małoletniego, tak aby jego przedstawicielka ustawowa mogła swobodnie dysponować tymi środkami w celu zaspokojenia potrzeb dziecka. Uiszczając alimenty w podwyższonej kwocie, pozwany będzie zaspokajał potrzeby małoletniego w około 40%. Pozostałą część kosztów utrzymania powoda powinna ponosić jego matka w związku z ciężącym również na niej obowiązkiem alimentacyjnym.

Mając na uwadze powyższe, w pkt. I wyroku Sąd zasądził od pozwanego tytułem podwyższonych alimentów na rzecz małoletniego kwotę po 550 zł miesięcznie, poczynając od dnia 6 czerwca 2014 r., płatne do 10. dnia każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat do rąk ustawowej przedstawicielki małoletniego powoda – A. B., w miejsce alimentów ustalonych ugodą przed tutejszym Sądem z dnia 21 stycznia 2010 r. w sprawie III RC 745/09 w kwocie po 400 zł miesięcznie, jednocześnie w pkt. II oddalając dalej idące powództwo.

Jak wynika z art. 113 ust. 1 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Natomiast zgodnie z treścią art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W pkt. III wyroku, uwzględniając sytuację finansową pozwanego, na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 3 ustawy Sąd nie obciążył pozwanego opłatą sądową za postępowanie w pierwszej instancji.

Na podstawie art. 333 § 1 k.p.c. w pkt. IV wyroku Sąd wyrokowi w pkt. I nadał rygor natychmiastowej wykonalności.